

กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการภาพประกอบ	ฉ
รายการตารางประกอบภาคผนวก	ท
คำนำ	1
การตรวจเอกสาร	5
รูปแบบการปลูกพืชในรอบปีของระบบถั่วเหลืองตามหลังข้าว	5
สภาพของพื้นที่ปลูกและการเกษตรกรรม	6
การถ่ายหอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตถั่วเหลืองในระดับไร่นา	6
พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำชลประทาน	7
การป้องกันกำจัดวัชพืชในการปลูกถั่วเหลือง	7
อุปกรณ์และวิธีการ	13
ผลการศึกษา	26
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจสภาพการใช้ปัจจัยต่าง ๆ ของ	26
เกษตรกรและวิเคราะห์ปัญหาวัชพืช	
ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาแปลงทดสอบสารเคมีกำจัดวัชพืชในไร่นา	41
สภาพของพื้นที่ทดสอบ	41
ผลการทดสอบ	45
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สาร	56
เคมีกำจัดวัชพืชในการปลูกถั่วเหลือง	

	หน้า
วิจารณ์ผล	63
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอเพื่อพัฒนาการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในไร่นา	69
เอกสารอ้างอิง	74
ภาคผนวก	84
ก. ประกาศโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่แตง	85
ข. แบบสัมภาษณ์	87
ค. ตารางประกอบ	93
ประวัติการศึกษา	107

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	พื้นที่ปลูกถั่วเหลืองรายอำเภอในเขตชลประทานบริเวณที่ราบลุ่ม เชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2528 (สำนักงานเกษตรจังหวัด เชียงใหม่, 2528)	9
2	รายชื่อสารเคมีกำจัดวัชพืชสำหรับถั่วเหลืองจำแนกตามคุณสมบัติ การทำลายพืช วิธีการใช้และต้นทุนค่าสารเคมี จากการสำรวจ สภาพการผลิตระดับหมู่บ้านบริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่ (2529)	20
3	จำนวนและสัดส่วนของเกษตรกรที่ใช้ปัจจัยการผลิตถั่วเหลืองปี เพาะปลูก 2528	28
4	การระดมเจ้าหน้าที่และผลผลิตถั่วเหลืองภายใต้สภาพการดูแล รักษาของเกษตรกรจากการสำรวจในแหล่งผลิตบริเวณที่ราบลุ่ม เชียงใหม่ (2528)	33
5	เจ้าหน้าที่ของวัชพืชที่ขึ้นร่วมกับต้นถั่วเหลืองภายใต้สภาพการดูแล รักษาของเกษตรกรจากการสำรวจในแหล่งผลิตบริเวณที่ราบลุ่ม เชียงใหม่ (2528)	34
6	วัชพืชที่พบจากการสำรวจในแหล่งปลูกถั่วเหลืองตามหลังการเก็บ เกี่ยวข้าว จำแนกตามกลุ่มและชนิดของวัชพืช ปีเพาะปลูก 2528	36
7	แสดงผลการตอบสนองของผลผลิตถั่วเหลืองต่อปริมาณอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารหลักในดินจากพื้นที่จัดทำแปลงทดลองบริเวณคลอง ซอยที่ 6 โครงการชลประทานแม่แตง	42
8	ปริมาณการผลิตถั่วเหลืองหมู่ที่ 1 และ 6 ค.ซีเหล็ก อ.แม่ริม	44

ตารางที่		หน้า
9	เปรียบเทียบผลการสะสมน้ำหนักแห้งของวัชพืช (กก. ต่อไร่) ที่ขึ้นร่วมกับถั่วเหลืองที่ระยะ R ₃ และ R ₆ ภายใต้การป้องกันกำจัดวัชพืช 5 วิธี	47
10	เปรียบเทียบน้ำหนักแห้งทางลำต้นของถั่วเหลือง 5 ระยะ ภายใต้การป้องกันกำจัดวัชพืช 5 วิธีในบริเวณพื้นที่รับน้ำจากคลองซอยที่ 6 โครงการชลประทานแม่แตง	49
11	เปรียบเทียบน้ำหนักผลผลิตและน้ำหนักเมล็ด และจำนวนฝักภายใต้การป้องกันกำจัดวัชพืช 5 วิธี ในบริเวณพื้นที่รับน้ำคลองซอยที่ 6 โครงการชลประทานแม่แตง	51
12	เปรียบเทียบผลตอบแทนรายได้ต่อไร่และอัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน การป้องกันกำจัดวัชพืช 5 วิธี	55
13	ความเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสำรวจชนิดของวัชพืชในการปลูกถั่วเหลือง จำนวนคำถามวิธีที่มีการปฏิบัติ	57
14	จำนวนเกษตรกรที่เลือกวิธีกำจัดวัชพืชด้วยสารเคมีในการปลูกถั่วเหลืองจำนวนคำถามช่วงเวลาและชนิดของสารเคมีแต่ละชนิด	58
15	จำนวนเกษตรกรที่มีการใช้ fluazifop butyl จำนวนคำถามอัตราสารออกฤทธิ์กก. ต่อไร่ที่เกษตรกรใช้กำจัดวัชพืชในการปลูกถั่วเหลือง	59
16	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลือกวิธีป้องกันกำจัดวัชพืชของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองภายในบริเวณคลองซอย 6 และ 7	60
17	ความเห็นของเกษตรกรที่เลือกวิธีการกำจัดวัชพืชด้วยสารเคมีในการปลูกถั่วเหลือง	61
18	แหล่งข่าวที่ช่วยให้เกษตรกรตัดสินใจเลือกชนิดของสารเคมีกำจัดวัชพืช	62

รายการภาพประกอบ

ภาพ		หน้า
1	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ ผลผลิตรวม และพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองในเขตชลประทาน บริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่ระหว่างปีเพาะปลูก 2522-2529	2
2	ขั้นตอนการประเมินวิธีป้องกันกำจัดวัชพืชด้วยสารเคมีในการปลูกถั่วเหลืองตามหลังข้าวในเขตที่ราบลุ่มเชียงใหม่	4
3	รูปแบบการปลูกพืชในรอบปีของระบบถั่วเหลืองตามหลังข้าวในเขตชลประทานที่ราบลุ่มเชียงใหม่	5
4	แหล่งปลูกถั่วเหลืองตามหลังการเก็บเกี่ยวข้าวในเขตที่ราบลุ่มเชียงใหม่ จำแนกเป็นรายอำเภอและแหล่งน้ำชลประทาน	8
5	พื้นที่ปลูกถั่วเหลืองรายตำบลที่ได้รับน้ำจากโครงการชลประทานแม่แตง ปีเพาะปลูก 2528	15
6	ขอบเขตของพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองตามหลังการเก็บเกี่ยวข้าวบริเวณที่ได้รับน้ำจากคลองซอยที่ 6 โครงการชลประทานแม่แตง และจุดที่จัดทำแปลงทดสอบ 10 จุด	18
7	เปรียบเทียบการสะสมน้ำหนักแห้งของวัชพืชกลุ่มหญ้า กก และใบกว้างที่พบจากการสำรวจสภาพการผลิตที่ อ.แม่แตง แม่ริม และสันป่าดอง รวม 3 แห่ง ปีเพาะปลูก 2528	37
8	เปรียบเทียบผลการแก่งแย่งของวัชพืชที่กระทบต่อผลผลิตถั่วเหลืองภายใต้การป้องกันกำจัดวัชพืช 5 วิธี	46

ภาพ		หน้า
9	การเปลี่ยนแปลงปริมาณของพืชที่กลุ่มหญ้า และใบกว้างภาย หลังการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชที่ทดสอบ 5 วิธี ในแหล่งปลูกถั่ว เหลืองตามหลังการเก็บเกี่ยวข้าวบริเวณที่รับน้ำจากคลองซอย 6 โครงการชลประทานแม่แตง	53
10	เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตถั่วเหลืองกับปริมาณวัชพืช ภายหลังการบดกันกำจัดวัชพืช 5 วิธีกับค่าเฉลี่ยของความสัมพันธ์ เชิงการแก่งแย่งรูปเส้นตรงภายในพื้นที่รับน้ำบริเวณคลองซอยที่ 6 โครงการชลประทานแม่แตง	66

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รายการตารางประกอบภาคผนวก

ตารางที่		หน้า
1	พื้นที่ปลูกข้าว. หลีองในเขตชลประทานแม่แตงรายตำบล	94
2	ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างดินที่จัดทำแปลงทดสอบ	97
3	Analysis of Variance ของการผสมน้ำหนักแห้งทาง ลำต้นของข้าวหลีอง (กก. ต่อไร่) ที่มีการป้องกันกำจัดวัชพืช ต่างกัน 5 วิธี และการเจริญเติบโต 5 ระยะ	98
4	Analysis of Variance ของน้ำหนักผลผลิตข้าวหลีอง และองค์ประกอบของผลผลิตที่มีการกำจัดวัชพืชต่างกัน 5 วิธี	99
5	Analysis of Variance ของการผสมน้ำหนักแห้ง ของวัชพืชรวม (กก. ต่อไร่) ที่มีการกำจัดวัชพืชต่างกัน 5 วิธี และการเจริญเติบโต 2 ระยะ	100
6	Analysis of Variance ของการผสมน้ำหนักแห้งของ วัชพืชตระกูลหญ้า (กก. ต่อไร่) ที่ขึ้นร่วมกับต้นข้าวหลีองที่ มีการป้องกันกำจัดวัชพืชต่างกัน 5 วิธี และการเจริญเติบโต 2 ระยะ	101
7	Analysis of Variance ของการผสมน้ำหนักแห้งของ วัชพืชกลุ่มใบกว้าง (กก. ต่อไร่) ที่ขึ้นร่วมกับต้นข้าวหลีองที่ มีการป้องกันกำจัดวัชพืชต่างกัน 5 วิธี และการเจริญเติบโต 2 ระยะ	102
8	Analysis of Variance ของการผสมน้ำหนักแห้ง ของวัชพืชตระกูลกก (กก. ต่อไร่) ที่ขึ้นร่วมกับต้นข้าวหลีองที่ มีการป้องกันกำจัดวัชพืชต่างกัน 5 วิธี และการเจริญเติบโต 2 ระยะ	103

ตารางที่		หน้า
9	ผลผลิตเฉลี่ยของถั่วเหลือง (กก. ต่อไร่) จำแนกตามปริมาณของอินทรีย์วัตถุในดิน 3 ระดับ บริเวณที่จัดทำแปลงทดสอบเขตรับน้ำจากโครงการชลประทานแม่แตง คลองซอยที่ 6	104
10	Analysis of Variance ของผลผลิตเฉลี่ยของถั่วเหลือง (กก. ต่อไร่) ที่จำแนกตามปริมาณของอินทรีย์วัตถุในดิน 3 ระดับ บริเวณที่จัดทำแปลงทดสอบเขตรับน้ำจากโครงการชลประทานแม่แตง คลองซอยที่ 6	104
11	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักผลผลิตถั่วเหลืองกับน้ำหนักวัชพืชโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด	105
12	จำนวนตัวอย่างเกษตรกรที่สุ่มสอบถามและเก็บตัวอย่างพืชสำรวจการใช้ปัจจัยการผลิตและวิธีป้องกันกำจัดวัชพืชในเขตที่ราบลุ่มเชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2528	106